

Sygn. akt I Ca 413/12

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Nowaczyński

Sędziowie: SO Aleksandra Ratkowska /spr./

SO Teresa Zawistowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Gołębiewska

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2013 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z wniosku K. R.

z udziałem P. R., D. R. i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W.

o zmianę stwierdzenia nabycia spadku

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 24 września 2012 r., sygn. akt IX Ns 471/12

postanawia :

oddalić apelację.

Sygn. akt I Ca 413/12

UZASADNIENIE

K. R. we wniosku o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. R. wydanego w sprawie IX Ns 538/08 Sądu Rejonowego w Elblągu i orzeczenie, że spadek po J. R. nabyli P. R. i D. R.. W uzasadnieniu wniosku wskazał, iż nie wiedział o toczącym się postępowaniu o stwierdzenia nabycia spadku po J. R. i podniósł równocześnie, iż w dniu 16 marca 2009r. odrzucił spadek po tej osobie.

Uczestnik postępowania Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W.wniósł o oddalenie wniosku. Uczestnicy P. R.i D. R.nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd Rejonowy w Elblągu postanowieniem z dnia 24 września 2012r. oddalił wniosek z następującym uzasadnieniem:

J. R. zmarł dnia 25 czerwca 2004r. w E..

W dniu 16 marca 2009r. K. R. złożył oświadczenie przed Sądem Rejonowym w Elblągu o odrzuceniu spadku po J. R..

W dniu 24 kwietnia 2008r. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych złożył wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po J. R..

K. R. stawił się na posiedzeniu w dniu 26 maja 2010r.

Postanowieniem z dnia 6 października 2010r. Sąd Rejonowy w Elblągu stwierdził, iż spadek po J. R. na podstawie ustawy nabyli: brat spadkodawcy K. R. oraz bratankowie spadkodawcy P. R. i D. R..

Okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy pozostawały bezsporne.

Sąd ustalił je na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz w aktach I Ns 538/08 i I Ns 177/09, których wiarygodności ani prawdziwości ich treści strony nie kwestionowały.

Zgodnie z treścią przepisu art. 679 § 1 k.p.c. dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku, z zastosowaniem przepisów niniejszego rozdziału. Jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość.

Jak podkreśla się w orzecznictwie, przez uczestnictwo w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, w myśl art. 679 k.p.c., należy uznać formalny udział w postępowaniu, a nie stopień aktywności, bierność czy nawet całkowitą bezczynność zainteresowanego występującego w sprawie (zob. postanowienie SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CKN 740/98).

Dodatkowo wskazano, iż określony w art. 679 § 1 k.p.c. roczny termin do złożenia wniosku o zmianę postanowienia stwierdzającego nabycie spadku ma charakter zawity (zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2011r., sygn. akt I CSK 726/10).

Osoba, która była uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku może złożyć skutecznie wniosek o zmianę lub uchylenie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, gdy wniosek taki składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskała możliwość powołania się na zgłaszaną podstawę uzasadniającą zmianę lub uchylenie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

K. R. brał udział w postępowaniu o stwierdzenie nabycie spadku po J. R., zakończonym postanowieniem Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 6 października 2010r., sygn akt I Ns 538/08 i stawiał się na posiedzeniu w dniu 26 maja 2010r., a to oznacza, że jego wniosek o zmianę tego postanowienia podlegał badaniu w świetle przesłanek ustalonych w art. 679 § 1 zdanie drugie k.p.c. Do zmiany postanowienia spadkowego mogło zatem doprowadzić tylko powołanie się przez wnioskodawcę na taką nową podstawę faktyczną, która nie mogła być powołana w poprzednio toczącym się postępowaniu, a która uzasadniałby przyjęcie, że porządek dziedziczenia po spadkodawcy jest inny niż stwierdzony w postanowieniu spadkowym. Takiej podstawy wnioskodawca nie powołał, bowiem uczestnicząc na posiedzeniu w dniu 26 maja 2010r. posiadał wiedzę, iż w dniu 16 marca 2009r. złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku i mógł tą okoliczność wówczas podnieść.

Wniosek o zmianę postanowienia wnioskodawca złożył w dniu 4 czerwca 2012r., a zatem po upływie rocznego terminu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 679 k.p.c. a contrario oddalił wniosek.

K. R. wniósł apelację od tego postanowienia domagając się jego zmiany i orzeczenia zgodnie z wnioskiem.

Skarżący ponownie przytoczył okoliczności wskazane w uzasadnieniu wniosku i zarzucił nieuwzględnienie przez Sąd orzekający o stwierdzeniu nabycia spadku po J. R. tego faktu, iż złożył on oświadczenie o odrzuceniu spadku po tej osobie. Podniósł, iż wobec tego oczywistego faktu, nie powinien być uznany za spadkobiercę J. R..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako nieuzasadniona nie zasługiwała na uwzględnienie, ponieważ zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu.

Ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego w sposób oczywisty wynikały z akt sprawy o stwierdzenie nabycia spadku po J. R. i jako prawidłowe mogły zostać przyjęte przez Sąd Okręgowy za własne i stanowiące podstawę jego rozstrzygnięcia. W tym przedmiocie zaznaczyć jedynie należy, iż wnioskodawca na etapie postępowania apelacyjnego odstąpił od przedstawianego początkowo twierdzenia, iż nie brał udziału w postępowaniu IX Ns 538/08 Sądu Rejonowego w Elblągu. Jest to zrozumiałe w sytuacji, gdy z akt tego postępowania dowiadujemy się, iż K. R. stawiał się na rozprawę w dniu 26 maja 2010r. i wówczas właśnie miał możliwość powołania się na złożone przez siebie w dniu 16 marca 2009r. oświadczenie o odrzuceniu spadku po J. R..

Przepis art.679§1 kpc stanowi: „Dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku (...). Jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość.” Postępowanie oparte na cyt. przepisie ma zatem charakter „wznawieniowy”, przy czym wyznacza on poważne ograniczenia – w zakresie wymaganych podstaw żądania i terminu wystąpienia z wnioskiem – w stosunku do osób uczestniczących w pierwszym postępowaniu. W pierwszej kolejności podlega zatem badaniu powołana podstawa żądania zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku pod tym kątem, czy istotnie wystąpiła niemożność powołania jej w poprzednim postępowaniu. Strona ma obowiązek wykazać, iż powołane przez nią fakty i dowody, które mają uzasadniać zmianę postanowienia, nie były dla niej dostępne podczas poprzedniego postępowania. Dopiero po spełnieniu tej przesłanki – i tylko w takim zakresie - może być przeprowadzony dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku nie jest spadkobiercą. Wynikający z art.670 kpc obowiązek sądu badania z urzędu, kto jest spadkobiercą, w postępowaniu wszczętym na podstawie art.679 kpc istnieje przy tym tylko w zakresie wyznaczonym przez dopuszczalną podstawę żądania zmiany prawomocnego postanowienia, a zmiana postanowienia spadkowego może opierać się tylko na takiej podstawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2009r., V CSK 118/09).

Odnosnie terminu złożenia wniosku o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku zaznaczyć należy, iż stosownie do art.679§1 kpc jego bieg rozpoczyna się od dnia, w którym osoba kwestionująca postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku uzyskała możliwość powołania się na podstawę uzasadniającą zmianę takiego postanowienia. Ponieważ K. R. nie oparł wniosku o zmianę postanowienia spadkowego na takiej podstawie, której by nie mógł powołać w postępowaniu spadkowym, to nie można przyjąć, że złożył wniosek po upływie terminu zawitego z art.679§1 kpc (por.uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2011r. I CSK 726/10, Lex nr 1084687). Ta porządkowa uwaga nie zmienia wcześniej wyłożonego stanowiska co do prawidłowości zaskarżonego postanowienia.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art.385 kpc w z zw. z art. 13§2 kpc.